

**YOSHLARNING IJTIMOYIY-MA'NAVIY MUHITINI
SOG'LAMLASHTIRISHDA TIBBIYOT FANLARINING O'RNI*****Alisher MADRAHIMOV***

*Central Asian medical university o'qituvchisi sotsiologiya fanlari falsafa
doktori e-mail: alishermadrakhimov.85@gmail.com Tel: (90)5813983*

Nazarova Diyora

Central Asian medical university davolash ishi yo'nalishi talabasi.

Annotatsiya: Mazkur maqolada yoshlarning ijtimoiy-ma'naviy muhitini sog'lomlashtirishda tibbiyot fanlarining ahamiyati tahlil qilinadi. Yosh avlodning jismoniy va ruhiy salomatligini ta'minlash, ularga sog'lom turmush tarzi ko'nikmalarini singdirish jamiyat taraqqiyotida muhim omil hisoblanadi. Tibbiyot fanlari sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish, salomatlikni mustahkamlash va psixologik muvozanatni saqlash orqali yoshlarning ijtimoiy hayotda faol ishtirokini ta'minlashga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar:Yoshlar, ijtimoiy-ma'naviy muhit, sog'lom turmush tarzi, tibbiyot fanlari, profilaktika, psixologik muvozanat, salomatlikni mustahkamlash, tibbiy-psixologik xizmat, diagnostika, sog'lom muhit, targ'ibot metodlari.

Hozirgi davrda yoshlar salomatligi va ularning ijtimoiy-ma'naviy muhitini sog'lomlashtirish masalasi jamiyat rivojlanishining muhim yo'nalishlaridan biriga aylangan. Sog'lom avlodni tarbiyalash nafaqat tibbiyot, balki ta'lim, psixologiya, ijtimoiy fanlar va davlat siyosati sohasidagi dolzarb masalalardan biridir. Yoshlarning jismoniy va ruhiy salomatligi ularning intellektual, madaniy va ma'naviy rivojlanishi bilan uzviy bog'liq bo'lib, bu omillar kelajakda jamiyat barqarorligiga ta'sir qiladi.

Mazkur maqolada yoshlar o'rtasida sog'lom turmush tarzini targ'ib qilishning ahamiyati, tibbiyot fanlari orqali profilaktika va diagnostika jarayonlarini tashkil etishning afzalliklari va ma'naviy-ijtimoiy muhitni yaxshilashdagi innovatsion

yondashuvlar haqida fikr yuritiladi. Shu bilan birga, yoshlarning salomatligini saqlashga oid ilmiy yondashuvlar va ularning ijtimoiy hayotga ta'siri tahlil qilinadi.

Bugungi globallashuv va axborot texnologiyalari taraqqiy etayotgan davrda yoshlarning ijtimoiy-ma'naviy muhitini sog'lomlashtirish masalasi dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Yoshlar jamiyatning asosiy hayotiy resursi sifatida har tomonlama barkamol bo'lishlari uchun jismoniy va ruhiy salomatlikning ahamiyati juda katta. Ayniqsa, turli xil ijtimoiy muammolar, stress, noqulay ma'naviy muhit va nosog'lom turmush tarzi yoshlarning rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Mazkur muammolarni bartaraf etishda tibbiyot fanlarining tutgan o'рни alohida ahamiyatga ega. Sog'lom turmush tarzini shakllantirish, kasalliklarning oldini olish va psixologik muvozanatni tiklash orqali yoshlarning ijtimoiy hayotda faol ishtirok etishini ta'minlash mumkin. Shu nuqtai nazardan, tibbiy ko'rsatmalar, diagnostika usullari va psixologik yordamning zamonaviy yondashuvlari yoshlar salomatligini mustahkamlashda muhim vosita sifatida e'tirof etiladi.

Ushbu maqolada yoshlar ijtimoiy-ma'naviy muhitining hozirgi holati, uni sog'lomlashtirishdagi tibbiyot fanlarining imkoniyatlari va ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish va uni amalga oshirishga qaratilgan samarali usullar hamda yondashuvlar yoritiladi.

Yoshlarning ijtimoiy-ma'naviy muhitini sog'lamlashtirishda tibbiyot fanlari bir necha asosiy yo'nalishlarda muhim o'rin tutadi. Ushbu jarayon tibbiy-profilaktik chora-tadbirlar, psixologik yordam, zamonaviy diagnostika usullari va sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish orqali amalga oshiriladi.

Sog'lom turmush tarzini shakllantirish va targ'ib qilish. Sog'lom turmush tarzining targ'iboti yoshlarning jismoniy va ruhiy salomatligini ta'minlashda asosiy omillardan biri hisoblanadi. Yoshlar orasida sport bilan shug'ullanish, to'g'ri ovqatlanish, zararli odatlardan voz kechish bo'yicha muntazam ravishda tushuntirish ishlari olib borilishi lozim. Tibbiyot fanlari sog'lom turmush tarzi asoslarini ilmiy asosda yoritib beradi va uni hayotga joriy etish mexanizmlarini taklif qiladi.

Profilaktika va kasalliklarning oldini olish. Tibbiyot fanlari orqali yoshlar o'rtasida keng tarqalgan kasalliklarning oldini olishga qaratilgan profilaktik tadbirlar

tashkil etiladi. Masalan, yuqumli kasalliklarning oldini olish uchun vaksinalash jarayonlari, o'smirlik davrida sog'liqni muntazam tekshirish amaliyoti va zararli odatlarning salbiy oqibatlarini bo'yicha seminarlar o'tkazish muhimdir.

Psixologik muvozanatni saqlash va tiklash. Hozirgi sharoitda yoshlar stress, depressiya va boshqa ruhiy salomatlik muammolariga duch kelmoqda. Tibbiyot va psixologiya fanlari integratsiyasi ushbu muammolarni aniqlash va yechishda samarali usullarni taklif qiladi. Yoshlar uchun psixologik maslahat markazlari va onlayn platformalarni rivojlantirish ularning ruhiy holatini barqarorlashtirishda muhim rol o'ynaydi.

Zamonaviy diagnostika va innovatsion texnologiyalar. Tibbiyot fanlari zamonaviy diagnostika usullari yordamida yoshlarning salomatligini aniqlash va ularga to'g'ri yondashuvni tanlashda yordam beradi. Genetik testlar, biokimyoviy tekshiruvlar va boshqa texnologiyalar kasalliklarning dastlabki bosqichini aniqlash imkonini beradi, bu esa ularni o'z vaqtida davolashga yordam beradi.

Ijtimoiy salomatlikni mustahkamlashda tibbiy-ma'rifiy ishlar. Yoshlarning ijtimoiy muhitini sog'lomlashtirishda tibbiyot sohasi ijtimoiy salomatlikni oshirishga qaratilgan dasturlarni amalga oshiradi. Bu jarayonda maktab va oliy ta'lim muassasalarida sog'lom turmush tarzini targ'ib qiluvchi treninglar, seminarlar va ko'rgazmalar o'tkaziladi.

Shunday qilib, tibbiyot fanlari yoshlarning sog'lig'ini mustahkamlash va ularning ma'naviy rivojlanishiga xizmat qilish orqali jamiyatda sog'lom ijtimoiy muhitni shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Bu esa kelajak avlodning barkamol rivojlanishini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa

Yoshlarning ijtimoiy-ma'naviy muhitini sog'lamlashtirish masalasi jamiyat barqarorligi va rivojlanishining muhim sharti hisoblanadi. Ushbu jarayonda tibbiyot fanlari hal qiluvchi o'rin tutib, yoshlarning jismoniy va ruhiy salomatligini ta'minlash, zararli odatlarning oldini olish, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish va psixologik muvozanatni saqlashda muhim rol o'ynaydi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, yoshlarning salomatligini saqlash va mustahkamlashda zamonaviy diagnostika usullari, profilaktik tadbirlar, sog'lom turmush tarzini shakllantirishga qaratilgan ma'rifiy dasturlar va psixologik yordamning samaradorligi yuqori bo'lib, ular ijtimoiy muhitni yaxshilashga sezilarli hissa qo'shadi.

Shuningdek, sog'lom ijtimoiy-ma'naviy muhit yaratishda oila, ta'lim muassasalari va jamiyatning boshqa ijtimoiy institutlari bilan hamkorlikda ishlash, xalqaro tajribalarni o'rganish va innovatsion texnologiyalardan foydalanish zarur. Yoshlar salomatligi va ularning ma'naviy kamolotini qo'llab-quvvatlash orqali sog'lom avlodni shakllantirishga erishiladi, bu esa jamiyat kelajagini ta'minlaydi.

Shu sababli, tibbiyot fanlarini yanada rivojlantirish va ularning yoshlar hayotidagi rolini kuchaytirish ijtimoiy va iqtisodiy taraqqiyotning ajralmas qismi sifatida e'tirof etilishi lozim. Sog'lom yoshlar – bu sog'lom kelajakning kafolatidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. Madaliyeva Z. Huquqiy madaniyat va yoshlar. - T.: "Akademiya", 2020.
2. Karimov I.A. Vatanmiz va xalqimizga sadoqat bilan xizmat qilish-oliy saodatdir. –T.: "O'zbekiston", 2007.
3. Milliy istiqlol g'oyasi. Bakalavriat bosqichi uchun darslik. - T.: Akademiya, 2020
4. Qur'onov M. Bolam baxtli bo'lsin desangiz T. : Ma'naviyat 2020
5. Madrahimov A. O'rta maktablarda o'smirlar o'rtasidagi zo'ravonlik (BULLYING) holatlarini oldini olishning sotsiologik tahlili. Sots.f.f.d (PhD) ilm. darajasini olish u-n tay. diss. T., O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi DBA, 2024.